

INFORMACINIS BIULETENIS NR. 116/ 2015 M. LIEPA

➤ Naujienos

Priimtas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas

Nuo kitų metų atsivers daugiau galimybių suaugusiųjų mokymuisi ir kvalifikacijos tobulinimui. Tai užtikrins neseniai priimtas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, leisiantis pagerinti suaugusiųjų švietimo situaciją šalyje.

Įstatyme numatyta stiprinti suaugusiųjų švietimo koordinavimą šalies ir savivaldybių lygiu, savivaldybėse paskirti suaugusiųjų švietimo koordinatorius, įtvirtinti suaugusiųjų pedagogo – andragogo – profesiją. Taip pat didės trečiojo amžiaus universitetų galimybės. Kartu bus diegiami ir nauji suaugusiųjų švietimo finansavimo modeliai.

Pirmą kartą numatyta darbuotojams suteikti atostogas neformaliajam švietimui. Šalių sutarimu, jos galės trukti iki penkių darbo dienų per metus.

„Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas iš esmės nebuvo atnaujintas nuo 1998 m., nors kasmet daugiau kaip du šimtai tūkstančių suaugusiųjų dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo kursuose, mokosi savarankiškai ar siekia įgyti trūkstantį formalų išsilavinimą. Tik nuolatinis mokymasis, prisitaikant prie kintančių ekonomikos sąlygų, gali padėti mūsų šaliai užtikrinti sėkmingos ateities perspektyvas“, – sako švietimo ir mokslo ministras prof. Dainius Pavalkis.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo paskirtis – suteikti teisinės garantijas įgyvendinti įgimtą teisę visą gyvenimą ugdyti savo asmenybę, laiduoti asmeniui galimybę įgyti žinių ir gebėjimų, atrasti naujų gyvenimo prasmų, skatinti ne tik gerinti profesinius įgūdžius, bet ir kurti prasmingą laisvalaikį, būti aktyviu demokratinės visuomenės nariu.

Įstatymas įsigalios 2015 m. sausio 1 d. Vyriausybei bei Švietimo ir mokslo ministerijai priėmus lydinčius teisės aktus.

Mokymasis visą gyvenimą yra vienas iš Valstybinės švietimo 2013-2022 m. strategijos prioritetų. Mokymosi visą gyvenimą plėtrai, suaugusiųjų švietimo skatinimui ir prieinamumui didinti numatoma skirti apie 170 mln. Lt Europos Sąjungos paramos lėšų 2014-2020 m.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas

Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimai

Lietuvos darbo birža informuoja, kad Teisės aktų registre paskelbti Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimai ir papildymai, kurie įsigalios nuo šių metų rugsėjo 1 dienos (dalis nuo 2015-01-01).

Įstatyme pakeistos profesinio mokymo reglamentavimo nuostatos, numatyta nauja remiamojo įdarbinimo priemonė – darbo įgūdžių įgijimo rėmimas, sudarant dvišales sutartis, įgyvendinama teritorinėje darbo biržoje registruotų darbingų asmenų iki 29 metų iniciatyva. Taip pat numatyta trečia užimtumo rėmimo priemonė – savanoriška praktika, kai darbingi asmenys iki 29 metų turi teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartis su darbdaviais – juridiniais asmenimis.

Profesinio mokymo reglamentavime sumažėjo profesinio mokymo sutarčių rūšių skaičius iki dviejų – lieka trišalė sutartis ir dvišalė mokymo sutartis, numatytos naujos sutarčių nuostatos. Sutrumpintas darbdavio įsipareigojimas pagal trišalę sutartį įdarbinti bedarbį nuo 12 mėnesių iki 6 mėnesių.

Nustatyta, kad profesinis mokymas pakartotinai gali būti organizuojamas ne anksčiau kaip po 3 metų baigus profesinio mokymo programą ir įgijus kvalifikaciją, ne anksčiau kaip po 1 metų įgijus kompetenciją, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ar (ir) kompetenciją arba kai asmuo neturi teisės dirbti pagal įgytą kompetenciją neturėdamas teisės aktuose nurodyto kvalifikacijos pažymėjimo.

Nuo 2015 m. darbingi asmenys iki 29 metų turės teisę sudaryti neatlygintinos savanoriškos praktikos sutartį su darbdaviais – juridiniais asmenimis. Sutarties terminas negalės būti ilgesnis kaip 2 mėnesiai nuo sutarties įsigaliojimo, bendras sudarytų sutarčių per kalendorinius metus terminas negalės būti ilgesnis kaip 2 mėnesiai. Asmuo galės sudaryti savanoriškos praktikos sutartį ne daugiau kaip 3 kartus, o bendras jo sudarytų savanoriškos praktikos sutarčių terminas negalės būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai. Savanorišką praktiką atliekantys asmenys bus draudžiami sveikatos bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu valstybės lėšomis. Savanoriškos praktikos sutarčių skaičius įmonėje negalės viršyti 10 procentų visų įmonės darbo vietų (pareigybių) skaičiaus.

Lietuvos darbo biržos informacija

Dar glaudesnis AIKOS ir PLOTEUS bendradarbiavimas

Šių metų birželio 1 d. sėkmingai prasidėjo Europos Komisijos (toliau EK) finansuojamas projektas „Nacionalinių duomenų bazių kūrimas / tobulinimas siekiant užtikrinti ryšį su PLOTEUS portalu“ (angl. *Databases on Learning opportunities to be connected to Ploteus*).

Projektą įgyvendina Švietimo mainų paramos fondas (toliau Fondas). Projekto partneriai – Švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo informacinių technologijų centras ir Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centras.

Projekto tikslas – pagerinti informacijos apie mokymosi galimybes [AIKOS sistemoje](#) (AIKOS – Atvira informavimo konsultavimo orientavimo sistema) kokybę ir patrauklumą vartotojui ir taip prisidėti prie [PLOTEUS portalo](#) (PLOTEUS – *Portal on Learning Opportunities Throughout European Space*) populiarinimo.

Siekiant projekto tikslo Fondas dviejų metų laikotarpiui numatė tokias veiklas:

- atlikti galutinių AIKOS ir PLOTEUS portalų vartotojų poreikių, susijusių su pateikiamos informacijos tikslumu ir patrauklumu, tyrimą;
- remiantis tyrimo rezultatais parengti mokymų medžiagą, kurioje būtų išdėstyti reikalavimai ir rekomendacijos kaip patraukliai pateikti informaciją apie mokymosi galimybes interneto portaluose;
- vadovaujantis parengtomis rekomendacijomis suorganizuoti mokymus aukštųjų ir profesinių mokyklų atstovams, kurie tiesiogiai prisideda prie informacijos apie mokymosi galimybes jų institucijoje pateikimo AIKOS sistemai;
- atlikti AIKOS sistemos IT ir turinio patobulinimus, užtikrinančius kokybiškesnę ir tikslesnę informaciją, kuri yra tiesiogiai perduodama iš AIKOS į PLOTEUS portalą.

PLOTEUS portalas buvo sukurtas tam, kad teiktų kuo išsamesnę informaciją ir padėtų studentams, ieškantiems juos dominančių studijų, darbdaviams, ieškantiems informacijos apie būsimų darbuotojų išsilavinimą ir kvalifikacijas, profesijos konsultantams, mokytojams ir tėvams, ieškantiems informacijos apie mokymosi ir darbo Europoje galimybes. Šiuo metu ne visos šalys teikia informaciją apie mokymosi galimybes PLOTEUS portalui, todėl EK skyrė papildomą finansavimą nacionalinių sistemų kūrimui arba tobulinimui. PLOTEUS portalas gali gyvuoti tik prisidedant visoms Europos Sąjungos šalims. Todėl Švietimo mainų paramos fondas kartu su partneriais dalyvavo EK paskelbtame konkurse ir laimėjo finansinę paramą, skirtą egzistuojančio AIKOS portalo tobulinimui. Šiuo projektu Fondas taip pat siekia prisidėti prie EK iniciatyvos populiarinti PLOTEUS portalą.

Švietimo mainų paramos fondo informacija

Lietuvos darbo birža paskelbė absolventų, registruotų teritorinėse darbo biržose, sąrašus

Lietuvos darbo biržos darbo ieškančiųjų registre 2014 m. liepos 1 d. buvo 0,9 tūkst. aukštasis ir profesines mokyklas baigusių absolventų. Daugiausiai registruota absolventų su aukštuoju išsilavinimu, įgijusių šias specialybes: teisę, viešąjį administravimą, psichologiją, ekonomiką, socialinę pedagogiką, socialinį darbą, veterinarinę mediciną, teisę ir maitinės veiklą, teisę ir valdymą, bendrosios praktikos slaugą, buhalterinę apskaitą, kineziterapiją ir kt.

Absolventų su profesiniu išsilavinimu registruota daugiausiai šių profesijų: padavėjo ir barmeno, viešbučio darbuotojo, virėjo, kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus, kirpėjo, apskaitininko ir kasininko, apdailininko (statybininko), logisto ekspeditoriaus, automobilių mechaniko, fotografo, manikiūrininko, sekretoriaus, staliaus, suvirintojo ir kt.

Jaunuolių darbo įgūdžiams įtvirtinti siūloma dalyvauti ESF projekte „Išlik darbo rinkoje“, remiamo įdarbinimo veiklose: darbo įgūdžių įgijimo rėmimo, įdarbinimo subsidijuojant, darbo rotacijos. Į šias veiklas planuojama įtraukti 6,2 tūkst. asmenų iki 29 m. amžiaus.

Lietuvos darbo biržos informacija

Daugiausia gyventojų šalyje dirba pardavėjais, o didžiausias pajamas gauna skrydžių vadovai. Tai paaiškėjo šalies draudėjams pateikus informaciją apie jų darbuotojų profesijas

Surinkti duomenys rodo, kad Lietuvoje yra 61,6 tūkst. parduotuvių pardavėjų, 50,5 tūkst. įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovų, 45,3 tūkst. sunkiasvorių ir krovininių automobilių vairuotojų, 39,8 tūkst. biurų, viešbučių valytojų, kambarinių ir pagalbininkų, 38,6 tūkst. reklamos ir rinkodaros specialistų.

Didžiausias vidutinės vieno mėnesio pajamas (neatskaičius mokesčių) gavo skrydžių vadovai – 10 880 Lt, teisėjai – 8 205 Lt, orlaivių pilotai – 8 092 Lt, teisės aktų leidėjai – 7 365 Lt, finansinių ir draudimo paslaugų padalinių vadovai – 7 083 Lt.

Populiariausių profesijų ir didžiausias pajamas (tiek litais, tiek eurai) gaunančių specialistų trisdešimtukai skelbiami „Sodros“ statistinių duomenų portale.

Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 1,3 mln. apdraustųjų asmenų. Vidutinės apdraustųjų pajamos – 1 950 Lt. Iki 1000 Lt pajamas (neatskaičius mokesčių) gauna 247 tūkst. apdraustųjų, nuo 1001 iki 2000 Lt – 390 tūkst. apdraustųjų, nuo 2001 Lt iki 3000 Lt – 214 tūkst. apdraustųjų, nuo 3001 Lt iki 4000 Lt – 108 tūkst. apdraustųjų, nuo 4001 Lt iki 5000 Lt – 47 tūkst. apdraustųjų, nuo 5001 tūkst. iki 6000 Lt – 24 tūkst. apdraustųjų.

Nuo praėjusio lapkričio teikdami pranešimus „Sodrai“ draudėjai, be kitos informacijos, nurodo ir apdraustųjų profesijos kodą. Tokius duomenis apie 99,2 proc. apdraustųjų profesijas pateikė absoliuti dauguma draudėjų.

Surinkti duomenys apie darbuotojų profesijas bus perduodami Švietimo informacinių technologijų centrui ir Ūkio ministerijai. Ši informacija bus naudojama kvalifikacijų žemėlapiui sudaryti, įvairių specialistų, valstybės finansuojamų studijų programų poreikiui prognozuoti.

„Sodros“ statistinių duomenų portalas

„Elektronikos fondo“ ir Ugdymo plėtotės centro organizuoto konkurso „Technologijos – jėga 2“ nugalėtojai

Baigėsi darbų pateikimo terminas Visuomenės iniciatyvų paramos fondo „Elektronikos fondas“ ir Ugdymo plėtotės centro organizuotam technologijų elektronikos programos projektų konkursui „Technologijos – jėga 2“. Konkursui buvo pateikti 24 projektiniai darbai.

Pagrindinį konkurso prizą laimėjo projektas „Išmaniųjų namų valdymas mobiliuoju telefonu iPhone“. Autoriai: Eimantas Songaila ir Justas Martinaitis iš Šiaulių kolegijos.

Specialų Ugdymo plėtotės centro prizą laimėjo projektas „Interaktyvus LED paveikslas „Metų laikai“. Autoriai: Edvinas Grigalauskas, Rokas Šlionskis ir Lukas Neverauskis iš VŠĮ Pranciškonų gimnazijos.

Specialų Žemės ūkio rūmų prizą laimėjo projektas „LED kubo valdymas“, kurio autorius – Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokyklos pirmakursis Jonas Šudeikis.

Ugdymo plėtotės centro informacija

Dalyvavimas paramedikų žaidynėse Vokietijoje

Paramediko mokymo programa Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centre (toliau – Centras) yra viena populiariausių ir šiais metais, o Centro absolventai ir baigę mokslus bendradarbiauja su Sveikatos priežiūros skyriumi. Jau tradicija tampa Centro ir Kauno miesto GMPS darbuotojų komandos dalyvavimas paramedikų žaidynėse užsienio šalyse. Centro partneriai iš Vokietijos pernai lankėsi Lietuvoje, o šiais metais pakvietė lietuvius dalyvauti žaidynėse, kurios buvo skirtos Johantiečių organizacijos dienai paminėti („Tag der Johanniter“) ir vyko Meissen mieste, Vokietijoje.

Šiose žaidynėse dalyvavo įvairaus amžiaus asmenys nuo vaikų iki suaugusių profesionalų. Centro komanda buvo priskirta profesionalų grupei. Žaidynėse komandoms teko atsakinėti į testo klausimus, atlikti gaivinimą, nešti neštuvus, kuriuose vietoj paciento buvo uždėtas svoris ir vanduo (nešant laiptais, lipant pro langą ir kitas kliūtis reikėjo kuo mažiau to vandens išlieti). Taip pat, reikėjo gelbėti nudegimus patyrusius pacientus, po apžiūros atpažinti susirgimą ir pan. Centro komanda pasirodė puikiai ir surinko 81,7 balus iš 100 galimų.

Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro informacija

Pradėjo veikti duomenų bazė apie suaugusiųjų švietimo finansavimą

Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop) sukūrė duomenų bazę, kurioje skelbiama informacija apie ES šalių finansavimo schemas, skirtas skatinti mokymąsi visą gyvenimą ir privačias investicijas į suaugusiųjų švietimą.

Informacija pateikiama apie tokius instrumentus, kaip mokymo fondai, mokestinės paskatos, subsidijos, vaučerai, paskolos, mokymosi atostogos ir mokymo išlaidų grąžinimas, taikomus vyresnių nei 25 m. gyventojų mokymuisi paremti. Remiamos mokymosi paslaugos: formalus ir neformalus suaugusiųjų švietimas, taip pat aukštasis mokslas.

Duomenų bazėje pateikiama 27 ES narių (be Kroatijos) 2010-2013 metų informacija.

Suaugusiųjų švietimo finansavimo duomenų bazė

Informacija apie Cedefop projektus švietimo finansavimo srityje

➤ **Naujausi teisės aktai**

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Aktų registras (metai, numeris, straipsnio nr.)</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2014-07-10, Nr. XII-1018	Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo Nr. VIII-822 pakeitimo įstatymas	2014-07-22, Nr. 2014-10429	Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas Nr. VIII-822 pakeistas ir išdėstytas taip: „Lietuvos respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas“. Įstatymas reglamentuoja neformalų suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi, jų sandaros, organizavimo ir finansavimo pagrindus. El. versija

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Aktų registras (metai, numeris, straipsnio nr.)</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2014-07-10, Nr. XII-999	Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 1, 2, 3, 13, 23, 24, 26, 29, 32 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 261, 341 straipsniais ir priedu įstatymas	2014-07-22, Nr. 2014-10434	Paskelbti Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimai ir papildymai, kurie įsigalios nuo šių metų rugsėjo 1 dienos. El. versija

➤ **Nauji leidiniai, tyrimai, ataskaitos, straipsniai**

<i>Tipas</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Autoriai</i>	<i>Aprašymas</i>
Apžvalga	Jaunimo situacija darbo rinkoje	Lietuvos darbo birža	Lietuvos darbo birža parengė išsamią pirmojo pusmečio jaunimo situacijos darbo rinkoje apžvalgą, su kuria norima supažindinti darbdavius, socialinius partnerius, mokymo įstaigas ir visus besidominčius darbo rinkos realijomis. Platesnė jaunimo apžvalga leis susidaryti objektyvesnį vaizdą, kiek jaunimo dėl darbo paieškos visoje šalyje ir teritorijose kreipėsi į teritorines darbo biržas, koks jo išsilavinimas ir kokias darbdaviai registravo laisvas darbo vietas. Čia taip pat rasite, kaip darbo birža integravo jaunimą į darbo rinką: įdarbino, suteikė paslaugas ir organizavo aktyvios darbo rinkos politikos priemones. El. versija
Statistikos leidinys	Švietimas 2013	Statistikos departamentas	Leidinyje pateikiama statistinė informacija apie šalies gyventojų išsilavinimą, valstybines ir nevalstybines švietimo įstaigas, jose besimokančius asmenis, pedagogus. Mokinių ir studentų skaičius pateikiamas pagal amžių, lytį, švietimo lygmenis, mokymo sritis. Taip pat skelbiama statistinė informacija apie mokymosi (studijų) mobilumą, švietimo įstaigų finansavimą. Informacija pateikiama šalies, dalis informacijos – apskričių ir savivaldybių lygmeniu. El. versija
Trumpraštis	The impact of quality assurance systems in initial VET	EQAVET (Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos) sekretoriatas	2014 m. gegužės mėn. organizuotas tarpusavio mokymosi seminaras profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemų poveikio tematika. Seminaro dalyviai ieškojo atsakymų į 4 klausimus: kokie yra efektyvūs kokybės užtikrinimo vertinimo būdai, kokie kokybės užtikrinimo aspektai pasikeitė sistemos lygiu, kaip šie pokyčiai paveikė kokybės užtikrinimą ir kokią naudą iš to gavo besimokantieji. Remiantis seminaro medžiaga parengtame trumpiraštyje pristatomi labai skirtingi Austrijos, Olandijos, Velso pavyzdžiai apie profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemų vertinimą, kokybės užtikrinimo vertinimo metodus ir modeliai bei seminaro metu suformuluotos rekomendacijos. El. versija

➤ **Naudingi www adresai**

<u>Cedefop naujienos</u> (informacija apie leidinius, renginius, pranešimai spaudai, konkursai, parama projektams ir kt.)
<u>Cedefop tinklalapis, skirtas pameistrystei</u> Europoje sutariama, kad pameistrystės programos padeda efektyviai spręsti darbo rinkos disbalansą. Europos Komisijos švietimo ir kultūros generalinis direktoratas paprašė Cedefop imtis vadovaujančio vaidmens paremiant Europos pameistrystės aljansą ir jaunimo garantijų schemų įgyvendinimą. Šioje svetainėje pristatomos Cedefop veiklos pameistrystės srityje, susijusių renginių medžiaga.